

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تاثیر آموزش بر اساس مدل فرانظری بر دریافت مایعات و مواد معدنی در بیماران دیالیزی و افزایش وزن بین جلسات دیالیز در آنها

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته پرستاری گرایش آموزش بهداشت جامعه

استاد راهنما: دکتر زهرا راهنورد

استاد مشاور: ناهید آریاییان

استاد آمار: دکتر فاطمه رجبی

نگارش: خدیجه قنبری

بهمن ماه ۱۳۹۳

چکیده:

زمینه و هدف: تغذیه یک عامل مهم در درمان بیماران دیالیزی است. هدف از این مطالعه تعیین تاثیر آموزش بر مبنای مدل فرانظری بر دریافت مایعات و مواد معدنی در بیماران دیالیزی و افزایش وزن بین جلسات دیالیز در آنها می باشد.

روش کار: این پژوهش، مطالعه نیمه تجربی است که بر روی ۲۰۸ بیمار دیالیزی مراجعه کننده به بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام گرفت. نمونه ها به روش نمونه گیری در دسترس، انتخاب گردیدند و به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. اطلاعات از طریق پرسشنامه مشخصات دمو گرافیک، سنجش متغیرهای روانی اجتماعی و پرسشنامه یادآمد خوراک ۲۴ ساعته گردآوری شد. داده ها بعد از گردآوری با استفاده از نرم افزار SPSS (نسخه ۱۶) و آزمونهای آماری کای دو و تی مستقل، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج مطالعه نشان داد که میانگین افزایش وزن بین جلسات دیالیز ($P < 0.001$) در گروه مداخله کمتر از گروه کنترل است. اختلاف آماری معناداری بین گروه مداخله و کنترل در مرحله رفتار ($P < 0.001$)، تعادل تصمیم گیری ($P < 0.001$) و خودکارآمدی ($P < 0.001$)، بعد از مداخله وجود داشت. در دریافت کلیه مواد معدنی به جز کلسیم اختلاف آماری معنادار وجود داشت. میزان کراتینین، در دو گروه قبل و بعد از مداخله، اختلاف معنادار نداشت.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد، اجرای برنامه آموزشی بر اساس مدل فرانظری در بیماران تحت درمان با همودیالیز نگره دارنده می تواند بر اصلاح رفتارهای تغذیه ای بیماران دیالیزی تاثیر مثبت داشته باشد.

کلید واژه ها: آموزش، مدل فرانظری، مواد معدنی

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

**Investigating the effect of education based on Trans Theoretical
Model on minerals and fluid intake in hemodialysis patients and
gaining weight between dialysis sessions**

Under Supervision of: **Dr. Zahra Rahnavard**

A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements for
The degree of Master of Science in
Community Health Nurse

By: Khadijeh Ghanbari

February ۲۰۱۵

Abstract

Objectives: Nutrition is an important factor in the treatment of hemodialysis patients. The purpose of this study was evaluating the effect of Trans Theoretical Model on minerals and fluids intake in hemodialysis patients and gaining weight between dialysis sessions.

Method: A semi-experimental study was applied. Study samples were consisted of ۲۰۸ hemodialysis patients from Tehran University hospitals .They were randomly divided into intervention group and control group . The data were collected by demographic questionnaire, and psychosocial variables (stage of change, decisional- balance and self- efficacy) and ۲۴- recall questionnaire. The collected data were analysed by SPSS software and independent T and X^۲ tests.

Results: The results show significant increase was revealed in intervention group's mean scores of macro minerals intake(except calcium), self-efficacy, decisional - balance and stage of change($p < ۰.۰۰۱$).A significant decrease was revealed in intervention group's mean scores of liquids intake ($p < ۰.۰۰۱$).

Conclusion: This study showed that education based on trans theoretical model can be have positive effect on modification of hemodialysis patients dietary pattern.

Key Words : Education, Trans Theoretical Model, Macro minerals